

Naslov 1.5 Integritet sportskog natjecanja: Borba protiv manipulacije natjecanja

1. Definicija

Manipulacija tržišnim natjecanjem je kazneno djelo u mnogim jurisdikcijama, a posljedično tome su zainteresirana politika i pravosudna tijela. S razvojem klađenja vezanog uz sportske događaje, povećanom medijskom pokrivenošću i rastom tržišta sportskog poslovanja, manipulacija sportskim natjecanjima postala je jedna od najvažnijih prijetnji integritetu sportskih natjecanja.

Manipulacija natjecanja odnosi se na namjerne napore usmjerene na promjenu ishoda ili tijeka sportskog događaja, uključujući "namještanje mjesta" kako bi se utjecalo na određene elemente unutar utakmice i manipulaciju ukupnim rezultatima. To uključuje namještanje utakmica potaknuto sportskim razlozima ili financijskom dobiti i može ići izvan sporta i obuhvatiti kriminalna djela poput prijevare i pranja novca, koja često uključuju organizirani kriminal.

U kontekstu sporta, manipulacija natjecanja događa se kada sudionik (npr. sportaš, trener, sudac, sudac) svjesno daje slabije rezultate ili namjerno donosi štetne odluke kako bi utjecao na ishode natjecanja, s ciljem stjecanja nepoštene prednosti, obično u obliku sportskih ili financijske koristi.

S obzirom na složenost i ozbiljnost ovih aktivnosti, priznaje se da se sportske organizacije same ne mogu učinkovito boriti protiv manipulacije natjecanja. Sportski pokret moraju podržati javne vlasti (kroz djelotvorno zakonodavstvo), agencije za provođenje zakona i tužitelji (kroz istragu i kazneni progon) i na kraju industrija klađenja (kroz otkrivanje i dijeljenje komplementarnih informacija). Dok sportske organizacije mogu nametnuti disciplinske mjere, tijela kaznenog pravosuđa i agencije za provođenje zakona posjeduju širi raspon alata za rješavanje takve manipulacije.

Za razliku od borbe protiv dopinga s WADA-om, ne postoji svjetski subjekt koji organizira suradnju u borbi protiv manipulacije konkurencijom. Međutim, niz sportskih saveza na međunarodnoj i nacionalnoj razini osnovao je vlastite timove za integritet, a IOC, INTERPOL, UNODC i Vijeće Europe preuzeli su vodstvo na temu poboljšanja propisa i pružanja sportskim organizacijama i javnim tijelima učinkovite alate za sprječavanje i istraživanje manipulacija konkurencije. Jedan od ključnih instrumenata u ovom području je [Konvencija Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima](#) (Makolinova konvencija) koja je stupila na snagu 1. rujna 2019. kao jedini međunarodnopravni instrument koji se fokusira na manipulaciju sportskim natjecanjima. Zahtijeva od javnih tijela da surađuju sa sportskim organizacijama, priređivačima klađenja i organizatorima natjecanja kako bi se spriječilo, otkrilo i sankcioniralo manipuliranje sportskim natjecanjima. Štoviše, predlaže zajednički pravni okvir za učinkovitu međunarodnu suradnju kako bi se odgovorilo na ovu globalnu prijetnju. Konvencija opisuje manipulaciju sportskim natjecanjima kao „namjerni dogovor, radnju ili propust usmjeren na neprikladnu promjenu rezultata ili tijeka sportskog natjecanja kako bi se u potpunosti ili dijelom uklonila nepredvidiva priroda gore navedenog sportskog natjecanja s ciljem za stjecanje neprimjerene prednosti za sebe ili druge”. Jedan značajan aspekt Konvencije je zahtjev za sve potpisnice da uspostave „nacionalnu platformu” (čl. 14) s ciljem da služi kao informacijsko središte, da okupi sve relevantne dionike za stolom, uključujući policiju i sportske

organizacije, da primaju , centralizirati i analizirati informacije o nepravilnim i sumnjivim okladama te surađivati s drugim platformama.

Na temelju preporuke Međunarodnog foruma za sportski integritet (IFSI) 2017. godine, MOO je osnovao Jedinicu za olimpijski pokret za sprječavanje manipulacije natjecanjima. Jedinica je također odgovorna za nadzor provedbe Kodeksa olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima.

Rad jedinice temelji se na 3 stupa:

- Regulativa i zakonodavstvo
- Podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta
- Obavještajni podaci i istrage

Sve sportske organizacije, uključujući NOO-e, međunarodne sportske federacije i njihove odgovarajuće članove na kontinentalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kao i organizacije koje priznaje MOO i koje obvezuje Olimpijska povelja, moraju provoditi Kodeks.

2. Idealan scenarij

Sportska organizacija usvojila je pristup nulte tolerancije u borbi protiv manipulacije natjecanjima na svim razinama. Oni provode propise koji su u skladu s Kodeksom olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima i relevantnim domaćim zakonima. Ti se propisi redovito preispituju i objavljuju zajedno s drugim ključnim zakonima kako bi se osigurala transparentnost i dostupnost.

S obzirom na složenost manipulacije tržišnim natjecanjem, koja se prožima s raznim vrstama prekršaja poput upravnih i kaznenih, zahtijeva višestruki pristup. Rješavanje ovog problema uključuje suradnju s dionicima iz javnog i privatnog sektora. U javnom sektoru to uključuje rad s pravnim pravosudnim sustavima tijekom istraga i suđenja, dok u privatnom sektoru obuhvaća napore sportskog disciplinskog sustava u prevenciji, otkrivanju, kaznenom progonu i sankcioniranju.

Kako bi učinkovito zaštitili sportaše, njihovu pratnju i sportske dužnosnike, sportske organizacije uspostavljaju snažne preventivne i obrazovne programe. Također su uspostavili namjenske mehanizme za rješavanje bilo kakvih kršenja propisa, bilo da se događaju interno ili eksterno. To uključuje povjerljivi interni sustav izvješćivanja koji omogućuje sigurno prijavljivanje kršenja, smanjujući mogućnost odmazde. Nadalje, organizacije poduzimaju korake za suzbijanje potencijalne manipulacije, tj. razmatraju kako bi njihove marketinške strategije mogle utjecati ili biti pod utjecajem potencijala za manipulaciju konkurencije te poduzimaju proaktivne korake za ublažavanje tih rizika.

Za NOO-e

Organizacija ima jasnu politiku o manipulaciji konkurencijom uključujući pravila i propise, dobro uspostavljene procedure za rješavanje slučajeva i obrazovne aktivnosti. Organizacija je u skladu s OM Code PMC kao i drugim europskim ili međunarodnim standardima kao i s nacionalnim i nadnacionalnim zakonodavstvom. Sve interne procedure su formalno uspostavljene i dobro dokumentirane te su u skladu s odredbama za zaštitu privatnosti i osobnih podataka.

Jedan ili više članova osoblja imenovani su kao odgovorne osobe (npr. službenik za integritet) s jasnim opisom njihovih zadataka, uloga i odgovornosti. Nadalje, jedan član osoblja (ili službenik za integritet) trebao bi biti jedinstvena kontaktna točka (SPOC) za manipulaciju natjecanja za organizaciju prema svim relevantnim dionicima uključujući MOO, nacionalna javna tijela, provedbu zakona, organizatore klađenja, članove i sportaše. U tom smislu, organizacija je angažirana u bliskoj suradnji s Jedinicom olimpijskog pokreta za sprječavanje manipulacije natjecanja kao i s Nacionalnom platformom (ako postoji) u vezi s pravilima i propisima kao i obrazovnim aktivnostima za sportaše, osoblje, pratnju, itd. Organizacija također pruža izravnu podršku svojim članovima i pojedinačnim sportašima, posebice uspostavljanjem sigurnih i učinkovitih mehanizama za prijavu. Konačno, uspostavljene su jasne procedure u vezi s upravljanjem sumnjivim slučajevima.

Za nacionalne i europske sportske organizacije

Organizacija ima jasnu politiku o manipulaciji konkurencijom uključujući pravila i propise, dobro uspostavljene procedure i obrazovne aktivnosti. Organizacija je u skladu s politikom NOC-a i/ili drugim europskim i međunarodnim standardima, kao i s nacionalnim i nadnacionalnim zakonodavstvom. Sve interne procedure formalno su uspostavljene i dobro dokumentirane u skladu s odredbama za zaštitu privatnosti i osobnih podataka.

Jedan ili više članova osoblja imenovani su kao odgovorne osobe (npr. službenik za integritet) s jasnim opisom njihovih zadataka, uloga i odgovornosti. Nadalje, organizacija blisko surađuje s odgovornom osobom unutar NOO-a ili Europskog saveza i drugim javnim tijelima na aspektima koji se odnose na pravila i propise, kao i obrazovanje za sportaše, osoblje, pratnju itd. Organizacija također pruža izravnu podršku svojim članovima i pojedinačnim sportašima, posebice uspostavom sigurnih i učinkovitih postupaka izvješćivanja.

3. Rizici

- Manipulacija kršenjem pravila natjecanja sportaša ili njihove pratnje (namjerno ili slučajno).
- Loše upravljanje sumnjivim slučajevima.
- Nespremnost sportaša ili drugih aktera da osude nedjela.
- Narušavanje poštenja i nepredvidivost sportskih natjecanja.
- Šteta javnoj slici / šteta ugledu.
- Gubitak sponzorstva ili javnih sredstava dovodi do financijske nestabilnosti.
- Pad interesa navijača / Smanjena participacija.
- Opadanje osoblja i volontera.
- Stigmatizacija sportaša.
- Pad interesa medija i sponzora.
- Osjetljivost na kriminalne organizacije.
- Financijske turbulencije u sportu kao poslovnom sektoru.
- Stvara prilike za sekundarna kaznena djela kao što su pranje novca i klađenje na natjecanjima dodatno ugrožavajući koncept integriteta i etike u sportu.
- Postupci koji nisu u skladu s ljudskim pravima protiv osumnjičenih počinitelja i žrtava.

4. Instrumenti i ključni elementi

<i>instrumenti</i>	<i>Ključni elementi</i>
Politika manipulacije konkurencijom: pravila i propisi	<ul style="list-style-type: none"> • Usklađenost s Kodeksom olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima i međunarodnim standardima. • Usklađenost s nacionalnim i nadnacionalnim zakonodavstvom. • Zahtijevajte da pravila i politike vaših članova budu u skladu s OM Code PMC i međunarodnim standardima (npr. uvjet za članstvo). • Surađujte s odgovornim nacionalnim i međunarodnim dionicima (organi za provedbu zakona, lutrije, operateri klađenja, SPOC). • Uključenost u aktivnosti Nacionalne platforme (ako postoji). • Obrazovni programi za sportaše i njihovu pratnju (vidi i poseban instrument). • Jasna pravila i procedure o tome kako postupati unutar organizacije u slučaju kršenja pravila o manipulaciji tržišnim natjecanjem, koja pokrivaju disciplinske postupke, medijsku strategiju, otkrivanje podataka, privatnost itd. • Identifikacija odgovornih osoba unutar vaše organizacije (npr. SPOC i službenik za integritet – vidi također poseban instrument).
Politika manipulacije konkurencijom: SPOC ili službenik za integritet	<ul style="list-style-type: none"> • Član osoblja koji je službeno imenovan kao jedinstvena kontaktna točka za pitanja i probleme u vezi s manipulacijom konkurencije (npr. službenik za integritet). • Jasan opis uloge i odgovornosti kao i veza s drugim tijelima unutar organizacije (npr. disciplinska tijela, etička komisija, itd.). Koristite Smjernice projekta POINTS kao podršku. • Odgovoran za razvoj održivih partnerstava s ključnim tijelima za provođenje zakona i međuvladinim organizacijama. • Podaci o položaju i kontaktu jasno su priopćeni članovima i vanjskim dionicima. • Poticati sudjelovanje u IOC-INTERPOL-ovim programima obuke za izgradnju kapaciteta i „utvrđivanje činjenica“. • Redovita razmjena s OM Jedinicom za sprječavanje manipulacije natjecanja (ili NOC/IF SPOC) i drugim relevantnim organizacijama za manipulaciju natjecanja.
Politika manipulacije konkurencijom: program edukacije i prevencije	<ul style="list-style-type: none"> • Programi podizanja svijesti: snažni preventivni i obrazovni programi bit će obvezni za sportaše, njihovu pratnju i sve sportske dužnosnike, uključujući suce i suce. • Koristite podršku MOO-a s paketom alata Vjeruj u sport kao i materijalima drugih organizacija. • Planiranje, provedba i evaluacija obrazovnog programa za Vašu ciljnu skupinu(e).

	<ul style="list-style-type: none"> • Obrazovni i preventivni program također uključuje tehničke službene osobe, suce, suce i suce. • Osiguravanje da sportaši, pomoćno osoblje i pratnja sportaša koji sudjeluju na međunarodnim sportskim natjecanjima (npr. Olimpijske igre, Svjetska prvenstva, itd.) dobiju obrazovanje o manipulaciji natjecanja.
<p>konkurencijom : telefonska linija / sustav povjerljivih prijava</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Odredite osobu za kontakt unutar vaše organizacije ili se povežite sa središnjom telefonskom linijom ili sustavom povjerljivih prijava (npr. IOC ili Nacionalna platforma). • Definicija i informacije o vrsti podrške (npr. praktična pitanja, podaci za kontakt, savjetovanje, mehanizam prijave itd.). • Povjerljivost (vidi također Međunarodni standard za zaštitu privatnosti i osobnih podataka). • Prevencija odmazde.

5. Primjeri dobre prakse

Primjer “ Natjecanje Politika manipulacije ” i “Hotline”

Organizacija: Međunarodni olimpijski odbor (MOK)

Opis: MOK je ključni igrač u borbi protiv manipulacije natjecanjem. Napori u ovom području strukturirani su prema sljedeća tri stupa: propisi i zakonodavstvo, podizanje svijesti i izgradnja kapaciteta, obavještajni podaci i istrage. Cijela se strategija temelji na „Kodeksu olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima“ usvojenom 2015. Kodeks, koji je u skladu s Konvencijom Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima, redovito se ažurira (trenutna verzija 2022.) i definira različite vrste prekršaja, stegovne postupke koji iz njih proizlaze i opseg sankcija. S ovim Kodeksom, MOO ima za cilj pružiti olimpijskom pokretu i njegovim članovima usklađene propise za zaštitu svih natjecanja od rizika manipulacije. Poziva sve nacionalne olimpijske odbore (NOC), međunarodne federacije (IF) i njihove članove na kontinentalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini, kao i organizacije priznate od strane MOO-a, da provode propise u skladu s Kodeksom, uključujući obrazovne mjere. Kako bi podržao ovaj zadatak provedbe, Jedinica olimpijskog pokreta za sprječavanje manipulacije natjecanjima, osnovana 2017., razvila je „Model pravila“ za sportske organizacije o sprječavanju manipulacije natjecanja. S ovim Ogladnim pravilima, sportske organizacije imaju opciju ili uključiti Kodeks referencom ili provesti propise koji su u skladu s (ili stroži od) Kodeksa. Ova jedinica nadzire provedbu Kodeksa olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima i podržava aktivaciju NOO-a. Jedinica također blisko surađuje s INTERPOL-om u pružanju programa obuke i obrazovanja relevantnim akterima. Još jedan središnji instrument koji je MOK razvio za podršku IF-ovima i organizatorima višesportskih događaja je “Integrity Betting Intelligence System” (IBIS). IBIS je postao operativan 2014., proširen je u svom djelokrugu 2017. kako bi uključio ne samo Olimpijske igre, već i druge velike sportske događaje unutar Olimpijskog pokreta i trenutno je u verziji 2021. Razvijen je s idejom da zaštiti sport od bilo kakvog negativnog utjecaja povezanog na sportsko kladjenje. Sustav služi kao platforma za razmjenu informacija i obavještajnih podataka između sportske i kladioničarske strane. Ciljevi IBIS-a su podržati MS-ove i organizatore multisportskih događaja, uključujući Olimpijske igre, u borbi za čista natjecanja pružajući im upozorenja i

obavještajne podatke putem centraliziranog mehanizma za razmjenu informacija, kako bi zaštitili čiste sportaše od bilo kakvog negativnog utjecaja vezano uz sportsko klađenje, te stvoriti okvir za transparentnost, povjerljivost i povjerenje između svih dionika.

Od 2017. MOO je uspostavio Jedinicu olimpijskog pokreta za sprječavanje manipulacije natjecanjima, koja je sastavni dio Ureda MOO-a za etiku i usklađenost. Posljednji element koji vrijedi spomenuti je IOC-ova „Vruća linija za integritet i usklađenost“ koja omogućava sportašima ili drugim akterima da prijave sumnjive aktivnosti ili prekršaje povezane s manipulacijom natjecanja ili nepoštivanjem integriteta osim manipulacije natjecanja. Svi prilozi tretiraju se povjerljivo. Osim toga, moguće je čak i anonimno prijaviti, iako to znači da je moguće praćenje prijave otežano.

Dodatne informacije:

[priručnik o zaštiti sporta od manipulacije natjecanja \(olympic.org\)](https://olympic.org)

[Obavještajni sustav klađenja o integritetu IOC-a - Službeni olimpijski dokumenti \(olympics.com\)](https://olympics.com)

[IOC - Linija integriteta](#)

[Model-Rules-Code-on-the-Prevention-of-the-Manipulation-of-Competitions.pdf \(olympic.org\)](#)

Primjer "Radna grupa"

Organizacija: Interpol

Opis: Interpolova Radna skupina za namještanje utakmica (IMFTF) čini središte Interpolovog operativnog odgovora u području manipulacije natjecanjem. Okuplja agencije za provođenje zakona u borbi protiv namještanja utakmica i korupcije u sportu. Ima oko 100 jedinica članova, s više od 150 nacionalnih kontaktnih točaka diljem svijeta i fokusiran je na razmjenu iskustava i najboljih praksi te djeluje kao platforma za istrage i međunarodnu koordinaciju slučajeva.

Osim toga, podržava zemlje članice u kriminalističkim istragama i zajedničkim operacijama u svim sportovima te održava globalnu mrežu istražitelja koji dijele informacije, obavještajne podatke i najbolje prakse.

Zbog svog globalnog dosega, IMFTF ima jedinstvenu poziciju za povezivanje kriminalističkih istražnih jedinica u svim zemljama članicama INTERPOL-a, relevantnih jedinica za integritet iz glavnih međunarodnih sportskih federacija i namjenskih službi za praćenje kako bi se ujedinili naponi u borbi protiv bilo kakvog nedjela u sportu.

Alati koje je razvio Interpol dostupni su tijelima za provođenje zakona diljem svijeta, namijenjeni prikupljanju podataka o korupciji u sportu i analizi financijskog kriminala.

Dodatne informacije: [Korupcija u sportu \(interpol.int\)](https://interpol.int)

Primjer "Kodeksa ponašanja u sportskom klađenju"

Organizacija: Međunarodna skijaška federacija (FIS)

Opis: Međunarodna skijaška federacija (FIS) usvojila je vrlo razrađena " pravila o klađenju i drugim antikorupcijskim pravilima ". Ova pravila služe za očuvanje integriteta sporta tako što „zabranjuju bilo kakvo ponašanje koje bi moglo nepropisno utjecati na ishode njegovih događaja i natjecanja“ i „uspostavljanjem mehanizma provedbe i sankcionisanja onih koji svojim koruptivnim ponašanjem

ugrožavaju integritet sporta. rizični sport”. Pravila su izravno primjenjiva na sve sudionike FIS natjecanja i sudionici su dužni pridržavati se temeljem sudjelovanja.

Ovim se pravilima FIS obvezuje na poduzimanje radnji: podizanje svijesti i postavljanje edukativnih programa, uspostavljanje sustava praćenja neregularnih obrazaca klađenja, pružanje mogućnosti na povjerljivoj osnovi za informacije trećih strana (putem telefonske linije), razmjena informacija s nadležnim tijelima i sportskih organizacija kao što su IOC i AIOWF.

Pravila sadrže posebne odredbe o primjeni i djelokrugu, kao i kršenja pravila, što uključuje klađenje, manipulaciju rezultatima, koruptivno ponašanje i povlaštene informacije. Daljnje odredbe odnose se na teret i standard dokazivanja, istragu i kršenje (uključujući ulogu FIS-a, npr. u imenovanju vijeća za saslušanje), izdavanje obavijesti o optužbi, pravo na pošteno saslušanje, pravo na žalbu, priznavanje odluka i statut ograničenja.

Nadalje, pravila također uključuju sankcije koje može izreći raspravno vijeće. Ove sankcije odnose se na razdoblje nepodobnosti za sudjelovanje sportaša od najmanje tri mjeseca do najviše doživotne. Sankcije se određuju na temelju unaprijed određenih parametara kao što je priroda štete od kršenja.

Dodatne informacije:

[Etika \(fis-ski.com\)](https://www.fis-ski.com)

[FIS | FIS Svjetsko prvenstvo \(fis-ski.com\)](https://www.fis-ski.com)

Primjer "Jedinica za borbu protiv namještanja utakmica"

Organizacija: UEFA

Opis: Jedinica za borbu protiv namještanja utakmica promiče integritet, podiže svijest i identificira, istražuje i sankcionira prekršaje u vezi s namještanjem utakmica. Surađuje s nacionalnim službenicima za integritet udruga i državnim tijelima udrugama za integritet i operaterima klađenja, udrugama i regulatorima, kako bi se uhvatili u koštac s namještanjem utakmica kroz suradnju i praćenje, istrage, obrazovanje i druge ključne inicijative. Nadalje, podržava integritet svih UEFA-inih natjecanja putem prilagođenih mjera integriteta specifičnih za natjecanje. U skladu s cjelokupnom UEFA-inom strategijom protiv namještanja utakmica, prevencija i edukacija ključne su komponente svakog programa integriteta natjecanja koji može uključivati namjenske edukacije za igrače, suce i druge sudionike.

Dodatne informacije: [Protiv namještanja utakmica | UEFA.com](https://www.uefa.com)

Primjer "Tijelo za borbu protiv korupcije"

Organizacija: International Tennis Integrity Agency Unit (TIUITIA)

Opis: Osnovan 2021. od strane ATP-a, ITF-a, WTA-a i Grand Slam turnira za promicanje, poticanje, poboljšanje i očuvanje integriteta profesionalnih teniskih događaja diljem svijeta. Nasljednik je TIU-a koji je bio jedno od prvih antikorupcijskih tijela u sportu.

Radnje ITIA-e usmjerene su oko stupova:

- Obrazovanje o pravilima i hej, ona se primjenjuju na različite uloge unutar tenisa
- Sprječavanje pojave korupcije i dopinga

- Istraga i kazneni progon počinitelja
- Pružanje edukacije o borbi protiv korupcije i dopinga za igrače i dionike, kako bi prepoznali i prijavili nepoštene aktivnosti

Antikorupcijski program u tenisu ima za cilj održati integritet tenisa, zaštititi se od bilo kakvih pokušaja da se nepropisno utječe na rezultate bilo kojeg meča i uspostaviti jednoobrazno pravilo i dosljednu shemu provedbe i sankcija primjenjivih na sve profesionalne teniske događaje i na sva upravna tijela. Program pokriva sve igrače, povezane osobe i pomoćno osoblje turnira. Utvrđeni su korupcijska kaznena djela i obveze prijavljivanja, kao i istražni postupci, sankcije i žalbe.

Dodatne informacije:

[TACP pravila \(itia.tennis \)](#)

[Međunarodna agencija za integritet tenisa | O nama \(itia.tennis \)](#)

Primjer “ Politika manipuliranja tržišnim natjecanjem” i “Edukativni program”

Organizacija: Međunarodni portugalski olimpijski odbor (COP)

Opis: Portugalski olimpijski odbor (COP) postavio je borbu protiv manipulacije natjecanja kao prioritet s dobro uspostavljenim pravilima i propisima uključujući disciplinske mjere u slučaju kršenja propisa. S tim u vezi, Portugalski olimpijski odbor usvojio je Kodeks ponašanja o integritetu sportskog klađenja kao dio šire strategije za borbu protiv prijetnje namještanja utakmica “ Akcijski plan o integritetu sportskog klađenja ”. Ovaj Kodeks utvrđuje osnovne smjernice koje trebaju usvojiti nacionalna športska upravna tijela, u skladu s preporukama Međunarodnog olimpijskog odbora (MOK) i Konvencije Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima. Kodeks se smatra ključnim alatom za podizanje svijesti među portugalskim sportskim savezima o utjecaju namještanja utakmica i ilegalnog sportskog klađenja, pružajući im odgovarajuće mehanizme za rješavanje toga i utirući put očuvanju integriteta natjecanja. Predviđa bližu suradnju s drugim akterima i prilagodbu internih propisa, na dobrovoljnoj osnovi. COP također snažno podupire svoje nacionalne saveze da izmijene svoje propise, u skladu s OM Code PMC.

Paralelno, COP je razvio plan podizanja svijesti i obrazovnog plana s organizacijom obrazovnih sesija o integritetu diljem Portugala, koristeći i prilagođavajući materijale koje je dostavio MOC (Vjeruj u sport), kao i video zapise sa sudionicima Olimpijade i konačno razvojem Vodič za integritet i preventivna kampanja.

Dodatne informacije:

<https://conpaas.einzelnet.com/services/mediaservice/api/media/8ff71317b43e44eef5e0068d0e29fa40730f5a96>

<http://comiteolimpicoportugal.pt/documentos/>

Primjer "SPOC ili službenik za integritet"

Organizacija: EOC EU Office – POINTS Project

Opis: Ured EOC-a za EU, u suradnji s MOO-om, INTERPOL-om, 11 NOO-a i 3 EF-a, izradio je „Smjernice za uspostavu jedinstvenih kontaktnih točaka za integritet u području sporta“. Ciljevi dokumenata su:

- Osigurati zajedničko razumijevanje i smjernice za NOC-e i EF-ove o ulozi i odgovornostima Jedinствене kontaktne točke postavljajući minimalne zahtjeve i potencijalni razvoj;
- Pružite podršku i preporuke o različitim koracima koje treba slijediti prilikom uspostavljanja SPOC-a;
- Poticati razvoj i širenje mreže Sport SPOC-a

Dokument predlaže usvajanje holističkog pristupa kada se radi o pitanjima integriteta, sugerirajući da bi odgovornosti SPOC-a trebale posebno uključivati teme dobrog upravljanja i manipulacije konkurencijom. Smjernice su također pokušale identificirati ključne kompetencije SPOC-a kao i alate koji se mogu koristiti.

Dodatne informacije: [Bodovi - EOC EU ured \(eurolympic.org\)](#)

Primjer "Edukacija i preventivna kampanja" i "Hotline"

Organizacija: Nacionalni olimpijski odbor Nizozemske (NOC*NSF)

Opis: NOC*NSF odigrao je važnu ulogu u borbi protiv namještanja utakmica u Nizozemskoj, kao i u raspravama o aspektima vezanim uz klađenje kao što su liberalizacija tržišta klađenja i odgovorno kockanje. Kako bi podržao svoje saveze članice, NOO je također razvio model pravila o klađenju i sprječavanju namještanja utakmica.

U edukacijsko-preventivnom smislu, NOO osigurava informativni materijal putem TeamNL centara, ali i grupama vrhunskih sportaša na zahtjev sportskih saveza.

Nadalje, u programe za trenere i trenere uključeni su specifični moduli o prevenciji manipulacije natjecanja. Osim toga, NOO je razvio i online modul za e-učenje za vrhunske sportaše, buduće sportaše, suce, trenere i menadžere klubova.

Nadalje, NOC*NSF je uspostavio "Kontaktnu točku povjerenja" (*nizozemski: " Vertrouwenspunt Sport "*). Ova kontaktna točka služi kao izravan kontakt za pružanje savjeta i podrške, a ne kao vruća linija. Ova kontaktna točka prebačena je u neovisni nizozemski "Centar za siguran sport" (*Centrum veilige sport Nederland*). Ovaj centar pruža "vruću liniju", ali također i savjetovanje i podršku za razne teme integriteta povezane sa sportom, uključujući seksualno uznemiravanje i zlostavljanje, namještanje utakmica, diskriminaciju i doping. Hotline je posebno usmjeren na sportaše, pomoćno osoblje sportaša, dužnosnike saveza i službenike za integritet.

Dodatne informacije:

<https://nocnsf.nl/matchfixing> (na nizozemskom)

<https://centrumveiligensport.nl/onderwerpen/matchfixing> (na nizozemskom)

[https://centrumveiligensport.nl/onderwerpen/e - učenje - integriteit](https://centrumveiligensport.nl/onderwerpen/e-učenje-integriteit) (na nizozemskom)

[Centrum Veilige Sport Nederland](#) (na nizozemskom)

Primjer "Edukativni tečaj"

Organizacija: Kanadski olimpijski odbor

Opis: Kanadski olimpijski odbor u suradnji s Kanadskim centrom za etiku u sportu razvio je besplatni online obrazovni tečaj "Razumijevanje manipulacije natjecanja" koji uključuje najnovija ažuriranja Kodeksa olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanja. Sudionici stječu znanja o pravilima manipulacije natjecanja i sportskog klađenja koja uključuju: ne klađenje na vlastiti sport ili sport na programu višesportskih igara u kojima sudjelujete, nemanipuliranje natjecanjem, nedijeljenje povjerljivih informacija kao i obvezu prijave svakog pokušaja manipulacije natječajem. Tečaj počinje s obzirom na to da što je veći iznos novca uložena na sportska natjecanja, to je veća vjerojatnost manipulacije natjecanja. Ovaj povećani rizik dovodi u opasnost sigurnost i dobrobit sportaša i počinje narušavati povjerenje javnosti u integritet sportskih natjecanja.

Dodatne informacije:

<https://www.cces.ca/ucm-course>

[Manipulacija konkurencije | Kanadski centar za etiku u sportu \(cces.ca\)](#)

Primjer "Politika integriteta"

Organizacija: Finski centar za integritet u sportu – FINCIS (javno tijelo)

Opis: FINCIS je neprofitna organizacija čiji je cilj jačanje etički održive sportske kulture u suradnji s drugim stranama. Nadležna je za kontrolu dopinga i sprječavanje manipulacija sportskim natjecanjima. Nadalje, također je zadužen za provedbu međunarodnih ugovora o borbi protiv dopinga, manipulaciji sportskim natjecanjima te udobnosti i sigurnosti gledatelja u Finskoj. Opći cilj FINCIS-a je jamčiti da svatko ima jednaku priliku za sudjelovanje u etički održivom sportu braneći čist sport, sigurnost i poštenu igru, poboljšati ugled sporta, zaštititi sportske dionike, ojačati etiku u sportu i osigurati vrijednosti pravde i poštenja u sportu. Što se tiče manipulacije natjecanja, FINCIS može podržati istragu ili provesti istragu na zahtjev saveza. Ova organizacija dobiva primarna sredstva iz sredstava lutrije Ministarstva prosvjete i kulture i od svojih partnera.

Dodatne informacije:

[FINCIS - Svek](#)

[Istraga manipulacije sportskim natjecanjima - Svek](#)

Primjer : "Vodič za procesuiranje slučajeva manipulacije tržišnim natjecanjem"

Organizacija: UNODC, IOC

Opis: Vodič ima za cilj povećati kapacitete i sposobnosti tužitelja uključenih u slučajeve manipulacije konkurencijom, zbog povećanja izvora i sofisticiranosti istih. To je prije svega usmjereno na procesuiranje pred kaznenim sudovima onih koji su uključeni u natjecanje i manipulaciju utakmicama. Međutim, također pruža koristan izvor za međunarodne i nacionalne saveze, kao i sportska upravljačka tijela, koja pokreću vlastite privatnopravne disciplinske postupke. U vodiču ćete pronaći izazove vezane uz kazneni progon

manipulacije tržišnog natjecanja i MPRC pristup, ključna razmatranja pri korištenju vještaka i vještačenja te prilikom procesuiranja slučajeva manipulacije tržišnog natjecanja te na kraju važnost iskustva i znanja, razmjenu za procesuiranje slučajeva manipulacije konkurencijom.

Dodatne informacije: [GUIDE PROSECUTION COMPETITION MANIPULATION NOV23 compressed.pdf \(unodc.org\)](#)

Primjer "Politika manipulacije konkurencijom"

Organizacija: Fédération Equestre Internationale (FEI)

Opis: FEI Kodeks o sprječavanju manipulacije natjecanjima ima za cilj održati integritet konjičkog sporta rješavanjem problema kao što su klađenje, dijeljenje povlaštenih informacija, namještanje utakmica i tankiranje. Akreditirane osobe moraju izbjegavati klađenje na natjecanjima, manipulirati rezultatima ili otkrivati povjerljive informacije te su dužne prijaviti sve sumnjive aktivnosti. FEI i MOO osiguravaju obrazovne resurse kako bi pomogli sudionicima da razumiju i poštuju ova pravila. Mehanizmi za prijavu uključuju IOC-ovu telefonsku liniju za integritet i Jedinicu za integritet konjičke zajednice (ECIU), koje obrađuju povjerljive i anonimne prijave. Integrity Betting Intelligence System (IBIS) prati obrasce klađenja kako bi identificirao nepravilnosti. Disciplinski postupci navedeni su u FEI Općim propisima, detaljno opisuju procese istrage i moguće sankcije. Kodeks se pridržava međunarodnih standarda, uključujući Konvenciju Vijeća Europe o manipulaciji sportskim natjecanjima, i zahtijeva od članova FEI-ja da podupiru njegova načela. Kršenja Kodeksa uključuju klađenje, manipulaciju, zlouporabu povlaštenih informacija, neprijavlivanje nedoličnog ponašanja i ometanje istraga. Disciplinski postupci uključuju istragu, osiguranje prava optuženih i izricanje sankcija u rasponu od upozorenja do doživotne zabrane. FEI također priznaje odluke drugih sportskih tijela i sudova, provodi Kodeks u svim jurisdikcijama i održava redovite inicijative za podizanje svijesti.

Dodatne informacije:

[FEI Opća uredba](#)

[FEI Prevencija manipulacije natjecanja](#)

Primjer "Edukativni tečaj"

Organizacija: Fédération Internationale de hockey (FIH)

Opis: Tijekom FIH Svjetskog prvenstva u hokeju za žene, Athlete365.org pruža vrijedne obrazovne resurse osmišljene za podršku sportašima izvan igre. To uključuje pristup stručnim savjetima, profesionalno usmjeravanje i uvide u balansiranje sporta i osobnog razvoja. Korištenjem ovih obrazovnih alata, sportaši mogu poboljšati svoju izvedbu, učinkovito upravljati svojom karijerom i izgraditi snažne temelje za svoju budućnost. Trening je podigao svijest o manipulaciji konkurencijom oko četiri teme: "ne popravljaj, ne kladi se, ne dijeli, govori" kako bi se donijela ispravna odluka.

Dodatne informacije: [FIH Svjetsko prvenstvo u hokeju za žene](#)

6. Koraci do sljedeće razine

Do razine 2 ★★ "U nastajanju"	Do razine 3 ★★★ "U razvoju"	Do razine 4 ★★★★ "Ustanovljeno"	Do razine 5 ★★★★★ "Ugrađen"
<ul style="list-style-type: none"> • Procijenite prijetnju manipulacije konkurencijom za vašu organizaciju i raspravite o tome tijekom sastanka odbora. • Odredite određenog člana osoblja ili člana uprave unutar organizacije koji će biti odgovoran za praćenje i rješavanje problema povezanih s manipulacijom konkurencije, osiguravajući odgovornost i nadzor u ovom području. 	<ul style="list-style-type: none"> • Definirajte i formalizirajte jasnu proceduru unutar Odbora za rješavanje slučajeva manipulacije tržišnim natjecanjem, navodeći uloge, odgovornosti i korake koje treba poduzeti ako se takvo pitanje pojavi. • Imenovati člana Uprave kao odgovornu osobu za pitanja manipulacije konkurencijom. • Usvojite propise o manipulaciji konkurencijom za svoju organizaciju. • Uključite se u razmjenu s relevantnim akterima u području manipulacije konkurencijom (npr. javna tijela, regulatori klađenja, provedba zakona, itd.). • Uključite namještanje utakmica, podmićivanje, 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvojite propise o manipulaciji natjecanja u svojim statutima, u skladu s Kodeksom olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima. • Usvojiti formalne postupke za rješavanje slučajeva manipulacije konkurencijom u skladu s relevantnim međunarodnim i nacionalnim propisima. • Osigurati redovitu razmjenu informacija s nadležnim tijelima i operaterima. • Imenovati službenika za integritet ili Jedinственu točku za kontakt (SPOC), odgovornog za borbu protiv manipulacije sportskim natjecanjima i provedbu aktivnosti povezanih s integritetom. 	<ul style="list-style-type: none"> • Usvojiti potpunu strategiju u vezi s borbom protiv manipulacije natjecanja u skladu s Kodeksom olimpijskog pokreta o sprječavanju manipulacije natjecanjima, Macolinovom konvencijom i nacionalnim zakonodavstvom. Ova strategija trebala bi obuhvatiti tri relevantna stupa: pravila i propise, obrazovanje i strategiju prevencije te obavještajne podatke i istragu. • Osigurati redovitu razmjenu informacija sa svim relevantnim dionicima. U tom smislu, imenuje službenika za integritet ili SPOC koji će biti uključen u različite mreže (npr. Integrity Betting Intelligence System (IBIS), Nacionalna platforma, itd.) i zadužen za komunikaciju sa dionicima. • Dodijelite namjensko osoblje i

	<p>korupciju, klađenje, dužnost prijavljivanja i strogu odgovornost u disciplinske/etičke odredbe vaše organizacije.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Primijeniti standard dokazivanja 'udobnog zadovoljstva' pri procjeni slučajeva manipulacije sportskim natjecanjima. • Potvrdite da će ponašanje namještanja utakmica biti suočeno sa snažnim, odvraćajućim sportskim sankcijama kao što su doživotne zabrane, oduzimanje bodova, ispadanje i/ili isključenje iz natjecanja. 	<p>Osigurajte da je uloga zaštićena od neprimjerenog utjecaja u organizaciji (npr. izravnim podnošenjem izvješća glavnom tajniku).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Razviti i implementirati strategiju odobrenu od strane odbora koja se bavi manipulacijom tržišnog natjecanja kroz mjere prevencije, jasne procedure upravljanja slučajevima i definirane sankcije, osiguravajući snažan i proaktivan pristup održavanju integriteta unutar organizacije. • Uspostaviti sustav prijavljivanja zviždača pokušaja manipulacije tržišnim natjecanjem. • Osigurati da su članovi pravosudnog tijela koji se bave pitanjima integriteta prošli barem jednu obuku o istraživanju i borbi 	<p>proračun za podršku radu službenika za integritet ili SPOC-a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usvojiti posebna pravila (npr. Kodeks ponašanja) o sportskom klađenju za osoblje, sportaše i njihovu pratnju. Potaknite svoje članove da usvoje slične propise. • Omogućite obrazovne kampanje i kampanje podizanja svijesti kako biste informirali sportaše i njihovu pratnju, suce, službene osobe i osoblje o prijetnjama namještanja utakmica. • Uspostaviti povjerljivi sustav prijavljivanja/telefon za zviždače o pokušajima manipulacije tržišnim natjecanjem uz odgovarajuću podršku koja pokriva praktična pitanja, savjetovanje itd. • Uspostaviti strukture i procedure kako bi se osiguralo pravilno upravljanje slučajevima manipulacije konkurencijom.
--	---	--	---

		<p>protiv namještanja utakmica i odgovarajućoj sudskoj praksi.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osigurajte da službenik za integritet provodi redovite dodatne obrazovne aktivnosti kako bi proširio znanje o pitanjima koja se odnose na integritet. 	<ul style="list-style-type: none"> • Članovi pravosudnog tijela koji se bave pitanjima integriteta redovito prolaze obuku o istraživanju i borbi protiv namještanja utakmica, kao i odgovarajućoj sudskoj praksi.
--	--	--	--